

Bruxelles, 3. srpnja 2026.
(OR. en)

11116/26

ECOFIN 906
UEM 310
SOC 435
EMPL 237
COMPET 850
ENV 826
EDUC 292
ENER 448
JAI 886
GENDER 123
JEUN 166
SAN 524
ECB
EIB

NAPOMENA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Odbor stalnih predstavnika / Vijeće
Predmet:	PREPORUKA VIJEĆA o ekonomskoj, socijalnoj, strukturnoj i proračunskoj politici te politici zapošljavanja Danske

Za delegacije se u prilogu nalazi navedeni nacrt preporuke Vijeća, koji su na temelju prijedloga Komisije COM(2026) 204 final revidirali i o njemu se usuglasili različiti odbori Vijeća i čiju je završnu verziju izradio Gospodarski i financijski odbor.

PREPORUKA VIJEĆA

o ekonomskim, socijalnim, strukturnim i proračunskim politikama te politikama zapošljavanja Danske

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 121. stavak 2. i članak 148. stavak 4.,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2024/1263 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2024. o djelotvornoj koordinaciji ekonomskih politika i multilateralnom proračunskom nadzoru te stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1466/97¹, a posebno njezin članak 3. stavak 3.,

uzimajući u obzir preporuku Europske komisije,

uzimajući u obzir rezolucije Europskog parlamenta,

uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za zapošljavanje,

uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskog i financijskog odbora,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za socijalnu zaštitu,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za ekonomsku politiku,

¹ Uredba (EU) 2024/1263 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2024. o djelotvornoj koordinaciji ekonomskih politika i multilateralnom proračunskom nadzoru te stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1466/97 (SL L, 2024/1263, 30.4.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

budući da:

- (1) U Uredbi (EU) 2024/1263 navode se ciljevi okvira gospodarskog upravljanja, čija je svrha promicanje dobrih i održivih javnih financija, održivog i uključivog rasta i otpornosti putem reformi i ulaganja te sprečavanje prekomjernih državnih deficita. Uredbom je propisano da Vijeće i Komisija provode multilateralni nadzor u kontekstu europskog semestra u skladu s ciljevima i zahtjevima utvrđenima u Ugovoru o funkcioniranju Europske unije (UFEU). Europski semestar uključuje i sastavljanje preporuka za pojedine zemlje te nadzor provedbe tih preporuka.
- (2) Komisija je 25. studenoga 2025. na temelju Uredbe (EU) br. 1176/2011 donijela Izvješće o mehanizmu upozoravanja za 2026., u kojem Danska nije utvrđena kao jedna od država članica za koju je potrebno provesti detaljno preispitivanje. Komisija je donijela i Preporuku za preporuku Vijeća o ekonomskoj politici europodručja, Preporuku za preporuku Vijeća o ljudskom kapitalu u Europskoj uniji te Prijedlog zajedničkog izvješća o zapošljavanju za 2026., u kojem se analizira provedba smjernica za zapošljavanje i načela europskog stupa socijalnih prava. Vijeće je 21. travnja 2026. donijelo Preporuku o ekonomskoj politici europodručja², a 9. ožujka 2026. Zajedničko izvješće o zapošljavanju i Preporuku o ljudskom kapitalu.
- (3) Komisija je 29. siječnja 2025. objavila Kompas konkurentnosti, strateški okvir čiji je cilj potaknuti globalnu konkurentnost Unije u sljedećih pet godina. U njemu je utvrđeno da su tri imperativa preobrazbe, inovacije, dekarbonizacija i konkurentnost te sigurnost, ključni stupovi održivog gospodarskog rasta. Otkako je objavljen, Kompas konkurentnosti služi kao temelj za rad u sklopu europskog semestra, čime se osigurava usklađenost ekonomskih politika država članica sa strateškim ciljevima EU-a i omogućuje ujednačen pristup gospodarskom upravljanju, što potiče održiv rast, inovacije i otpornost u cijeloj Uniji.

² SL C, C/2026/2434, 28.4.2026., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj>.

- (4) Europski semestar za koordinaciju ekonomskih politika nastavlja se u 2026. razvijati usporedno sa završnom fazom provedbe Mehanizma za oporavak i otpornost³. Planovi za oporavak i otpornost, uz financiranje u okviru kohezijske politike, odigrali su ključnu ulogu u ostvarenju prioriteta politika u okviru europskog semestra jer se u tim planovima moralo djelotvorno poraditi na svim ili na znatnom dijelu izazova utvrđenih u relevantnim preporukama za pojedine zemlje izdanima u nedavnim ciklusima, i te su se preporuke morale uzeti u obzir u programima financiranima u okviru europske kohezijske politike. Kako se Mehanizam za oporavak i otpornost bliži kraju, i dalje je ključno nastaviti s reformama i ulaganjima koji primaju potporu i provode se u okviru tog mehanizma te ih nadograđivati, posebno one koji doprinose svladavanju izazova utvrđenih u preporukama za pojedine zemlje.
- (5) Komisija je 3. lipnja 2026. objavila Izvješće za Dansku za 2026. U njemu je ocijenjen napredak Danske u smislu preporuka koje su joj upućene 2025. i analizirana je provedba plana za oporavak i otpornost Danske. Na temelju te analize u navedenom su izvješću utvrđeni najhitniji izazovi s kojima se Danska suočava. Ocijenjen je i napredak Danske u provedbi europskog stupa socijalnih prava i ostvarenju glavnih ciljeva Unije u pogledu zapošljavanja, stjecanja vještina te smanjenja siromaštva i socijalne isključenosti, kao i napredak u ostvarenju ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih naroda.

³ Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost (SL L 57, 18.2.2021., str. 17., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

- (6) Vijeće je 21. siječnja 2025. na temelju ocjene i preporuke Komisije donijelo Preporuku o potvrđivanju nacionalnog srednjoročnog fiskalno-strukturnog plana Danske⁴. Plan se odnosi na razdoblje od 2025. do 2028. i u njemu se utvrđuje ograničenje proračuna u obliku maksimalne stope rasta neto rashoda tijekom četiri godine. Vijeće je preporučilo sljedeće maksimalne stope rasta neto rashoda: 5,0 % u 2025., 5,7 % u 2026., 3,8 % u 2027. i 2,9 % u 2028., što odgovara maksimalnim kumulativnim stopama rasta, izračunanim u odnosu na baznu godinu 2023., od 12,6 % u 2025., 18,9 % u 2026., 23,5 % u 2027. i 27,1 % u 2028.
- (7) Agresivni rat Rusije protiv Ukrajine i njegove posljedice egzistencijalna su prijetnja Europskoj uniji. Komisija je pozvala države članice da koordinirano zatraže aktivaciju nacionalne klauzule o odstupanju iz Pakta o stabilnosti i rastu radi potpore nastojanjima EU-a da se postigne brzo i znatno povećanje potrošnje za obranu⁵ a Europsko vijeće taj je prijedlog pozdravilo 6. ožujka 2025. Na zahtjev Danske Vijeće je 8. srpnja 2025. na preporuku Komisije donijelo preporuku kojom se Danskoj dopušta odstupanje od preporučenih maksimalnih stopa rasta neto rashoda⁶. Razdoblje aktivacije nacionalne klauzule o odstupanju (2025. – 2028.) Danskoj omogućuje da ponovno odredi prioritete državnih rashoda ili poveća državne prihode tako da trajno povećanje rashoda za obranu ne ugrozi fiskalnu održivost u srednjoročnom razdoblju.

⁴ Preporuka Vijeća od 21. siječnja 2025. o potvrđivanju nacionalnog srednjoročnog fiskalno-strukturnog plana Danske (SL C, C/2025/654, 10.2.2025., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/654/oj>).

⁵ Komunikacija Komisije o financiranju povećanih rashoda za obranu u okviru Pakta o stabilnosti i rastu, Bruxelles, 19.3.2025., C(2025) 2000 final.

⁶ Preporuka Vijeća od 8. srpnja 2025. kojom se Danskoj dopušta odstupanje od maksimalnih stopa rasta neto rashoda kako ih je utvrdilo Vijeće na temelju Uredbe (EU) 2024/1263 (aktivacija nacionalne klauzule o odstupanju) (SL C, C/2025/3963, 20.8.2025., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/3963/oj>).

- (8) Danska je 30. travnja 2026. dostavila svoje godišnje izvješće o napretku za 2026.⁷, u kojem izvješćuje o poštovanju preporučenih maksimalnih stopa rasta neto rashoda.
- (9) Rast realnog BDP-a u 2025. iznosio je 2,9 %, a inflacija mjerena HIPC-om 1,8 %. U Komisijinoj proljetnoj prognozi 2026. predviđa se da će se realni BDP povećati za 1,9 % u 2026. i za 1,8 % u 2027. te da će inflacija mjerena HIPC-om iznositi 1,8 % u 2026. i 1,9 % u 2027.
- (10) Prema podacima Eurostata⁸ suficit opće države u Danskoj se s 4,5 % BDP-a u 2024. smanjio na 2,9 % BDP-a u 2025. Smanjenje suficita u 2025. uglavnom je posljedica povećane potrošnje za obranu. Na temelju mjera politike poznatih na datum zaključenja prognoze, u Komisijinoj proljetnoj prognozi 2026. predviđa se suficit od 0,9 % BDP-a u 2026. i 0,5 % BDP-a u 2027. Smanjenje suficita u 2026. uglavnom je posljedica povećanih rashoda, posebno za obranu, kao i nekih mjera na strani prihoda.
- (11) Prema podacima Eurostata⁹ dug opće države u Danskoj se s 30,5 % BDP-a krajem 2024. smanjio na 27,9 % BDP-a krajem 2025. Na temelju mjera politike poznatih na datum zaključenja prognoze, u Komisijinoj proljetnoj prognozi 2026. predviđa se smanjenje udjela duga u BDP-u na 27,0 % do kraja 2026. te daljnje smanjenje na 26,2 % do kraja 2027.

⁷ Godišnja izvješća o napretku za 2026. dostupna su na sljedećoj poveznici: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

⁸ Eurostat – Euro Indicators (Pokazatelji za europodručje), 22.4.2026.

⁹ Eurostat – Euro Indicators (Pokazatelji za europodručje), 22.4.2026.

- (12) Prema podacima Eurostata¹⁰ ukupni rashodi opće države za obranu u Danskoj iznosili su 2,2 % BDP-a u 2025., što odgovara povećanju od 1,0 postotnih bodova BDP-a u odnosu na referentnu godinu 2021. Prema Komisijinoj proljetnoj prognozi 2026. predviđa se da će u 2026. iznositi 2,6 % BDP-a, što odgovara povećanju od 1,4 postotna boda BDP-a u odnosu na 2021.¹¹
- (13) Unija se nastavlja suočavati s rizicima od poremećaja u opskrbi energijom i povećane nestabilnosti cijena, a stanje dodatno pogoršavaju geopolitičke napetosti koje utječu na globalna tržišta nafte i plina. Iskustvo stečeno tijekom energetske krize 2022. i 2023. pokazalo je da opsežne, neciljane mjere podrazumijevaju velike fiskalne troškove i da su društveno i gospodarski neučinkovite. Od izbijanja rata na Bliskom istoku u veljači 2026. Danska nije donijela nove mjere fiskalne politike za ublažavanje posljedica visokih cijena energije na kućanstva i poduzeća¹².
- (14) Na temelju Komisijinih izračuna neto rashodi u Danskoj povećali su se za 7,3 % u 2025. i kumulativno za 10,9 % u 2024. i 2025. Rast neto rashoda u 2025. veći je od preporučene maksimalne stope rasta, što odgovara odstupanju od 1,0 % BDP-a na godišnjoj razini. Razmatraju li se 2024. i 2025. zajedno, kumulativna stopa rasta neto rashoda niža je od preporučene maksimalne stope rasta¹³.

¹⁰ Eurostat, državni rashodi prema klasifikaciji funkcija države (COFOG).

¹¹ NATO-ova definicija potrošnje za obranu razlikuje se od definicije iz klasifikacije funkcija države (COFOG). Osim toga, mogle bi postojati razlike zbog vremena evidentiranja rashoda, posebno za vojnu opremu, jer se u izvješćima NATO-a ne slijede pravila iz nacionalnih računa za vrijeme evidentiranja.

¹² Uzeto je u obzir stanje na datum zaključenja Komisijine proljetne prognoze 2026. (4. svibnja 2026.).

¹³ Budući da Danska koristi fleksibilnost na temelju nacionalne klauzule o odstupanju, procjena usklađenosti usmjerena je na potonju usporedbu.

- (15) Na temelju Komisijinih izračuna predviđa se da će se neto rashodi u Danskoj povećati za 6,7 % u 2026. i kumulativno za 18,3 % u 2024., 2025. i 2026. Predviđeni rast neto rashoda u 2026. veći je od preporučene maksimalne stope rasta i odgovara odstupanju od 0,4 % BDP-a na godišnjoj razini. Razmatraju li se 2024., 2025. i 2026. zajedno, predviđa se da će kumulativna stopa rasta neto rashoda biti ispod preporučene maksimalne stope rasta¹⁴.
- (16) Sustavno, smisleno i pravodobno uključivanje lokalnih i regionalnih tijela, socijalnih partnera, civilnog društva i drugih relevantnih dionika ostaje ključno za osiguravanje opće odgovornosti za uspješnu provedbu Unijinih instrumenata financiranja, kao i u kontekstu europskog semestra.
- (17) Provedba programa kohezijske politike, koja obuhvaća potporu iz Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR), Fonda za pravednu tranziciju (FPT) i Europskog socijalnog fonda plus (ESF+) u Danskoj, brža je od prosjeka EU-a i kad je riječ o odabiru projekata i kad je riječ o plaćanjima. Važno je zadržati postojeći zamah i maksimalno povećati učinak ulaganja na terenu. Danska u okviru svojih programa kohezijske politike već poduzima mjere za poticanje konkurentnosti i rasta. Bitno je osigurati da se nova ulaganja koja je Danska utvrdila u svojem preispitivanju fondova kohezijske politike u sredini programskog razdoblja, posebno ulaganja povezana s pet prioriteta iz Uredbe o preispitivanju u sredini programskog razdoblja¹⁵, provode brzo i djelotvorno.

¹⁴ Budući da Danska koristi fleksibilnost na temelju nacionalne klauzule o odstupanju, procjena usklađenosti usmjerena je na potonju usporedbu.

¹⁵ Uredba (EU) 2025/1914 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. rujna 2025. o izmjeni uredaba (EU) 2021/1058 i (EU) 2021/1056 u pogledu posebnih mjera za svladavanje strateških izazova u kontekstu preispitivanja u sredini programskog razdoblja.

- (18) Danska se suočava s nizom izazova koji se odnose na inovacije i produktivnost, energetska tranziciju, održivu poljoprivredu, kružno gospodarstvo i gospodarenje otpadom, vještine i stanovanje.
- (19) Rast produktivnosti i dalje je koncentriran u nekoliko velikih poduzeća, dok se mala i srednja poduzeća (MSP-ovi), posebno izvan regije glavnog grada, nastavljaju suočavati s preprekama inovacijama i uvođenju novih tehnologija, što naglašava da je širenje inovacija među MSP-ovima ograničeno. Danska je ostvarila određeni napredak u poticanju inovacija političkim sporazumima o višegodišnjem financiranju istraživanja i inovacija te u poticanju sveučilišta da znanje i tehnologiju prenose poduzećima. Međutim, iako su nedavne mjere politike pozitivne, njima se ne uklanjaju u potpunosti konkretni nedostaci inovacijskog sustava. Poboljšanje pristupa usmjerenijim i učinkovitijim instrumentima za potporu inovacijama, smanjenje rascjepkanosti i administrativnog opterećenja, poboljšanje širenja znanja između istraživačkih institucija i poduzeća te jačanje nacionalnog okvira za javnu nabavu inovativnih rješenja pomoglo bi MSP-ovima da usvoje najsuvremenija rješenja i aktivnije sudjeluju u istraživačkim i inovacijskim ekosustavima.
- (20) Pristup *scale-up* poduzeća financiranju ključan je za podupiranje rasta inovativnih poduzeća i njihova doprinosa produktivnosti i gospodarskoj dinamici. Unatoč razvijenom tržištu dionica malo je inicijalnih javnih ponuda, a tržištem dominira nekoliko velikih poduzeća. Ulaganja u poduzetnički kapital zadnjih su godina uglavnom stabilna, ali neka danska poduzeća nastoje pribaviti kapital za širenje preseljenjem na veća međunarodna tržišta s većom količinom kapitala i poticajnijim okvirima za rast. To upućuje na to da ima prostora za daljnji razvoj kapitala za rast i poboljšanje uvjeta za inicijalne javne ponude u Danskoj kako bi se osigurao kapital za širenje, internacionalizaciju i inovacije lokalnih dinamičnih poduzeća. Poticanjem ulaganja uštede kućanstava i institucija u vlasničke instrumente, što se, među ostalim, može postići uklanjanjem nedostataka povezanih s danskim investicijskim i štednim računima, produbila bi se domaća tržišta kapitala i povećala ponuda dugoročnog financiranja.

- (21) U Danskoj je u 2025. 92,4 % neto električne energije proizvedeno iz obnovljivih izvora, što je najveći postotak u EU-u te godine i u povijesti Danske. Nakon zastoja u provedbi plana razvoja odobalnih vjetroelektrana, krajem 2025. objavljeni su novi natječaji za odobalne vjetroelektrane kojima se potencijalnim nositeljima projekata nudi državna potpora u okviru modela dvosmjernog ugovora za kompenzaciju razlike. Danska je iskoristila mogućnosti okvira za državne potpore u sklopu Plana za čistu industriju (CISAF). U 2025. su donesene ili vjerodostojno najavljene daljnje mjere za ubrzavanje uvođenja domaće energije iz obnovljivih izvora, među ostalim kao odgovor na preporuke Nacionalnog kriznog stožera za energiju (NEKST).
- (22) Visok udio energije iz obnovljivih izvora u kombinaciji izvora električne energije u Danskoj znači da bi daljnja elektrifikacija u svim sektorima mogla biti snažna poluga dekarbonizacije i povećanja priuštivosti energije, posebno u kontekstu nestabilnih tržišta fosilnih goriva. Važan korak u tom smjeru učinjen je 1. siječnja 2026., kad je porez na električnu energiju za kućanstva smanjen sa 72,7 øre na samo 0,8 øre po kilovatsatu. To je dobrodošla promjena i iz perspektive priuštivosti energije, s obzirom na to da su računi danskih kućanstava za električnu energiju 2025. bili među najvišima u EU-u, prvenstveno zbog oporezivanja. Međutim, smanjenje poreza na električnu energiju za kućanstva samo je privremeno (na dvije godine). Industrijski potrošači već u velikoj mjeri mogu ostvariti povrat poreza na električnu energiju. Kako bi ostvarila svoj puni potencijal, Danska bi trebala promicati daljnju elektrifikaciju, primjerice donošenjem sveobuhvatne strategije elektrifikacije kojom bi se utvrdile strukturnije mjere i vremenski ograničeni sektorski ciljevi.

- (23) Unatoč znatnim ulaganjima posljednjih godina, kapacitet danske elektroenergetske mreže iscrpljen je zbog dosad neviđene potražnje za novim priključcima, posebno za podatkovne centre, projekte pretvorbe električne energije u druge oblike energije (engl. „Power-to-X”) i baterijske sustave za pohranu energije. Zbog toga je nacionalni operator prijenosnog sustava za električnu energiju bio prisiljen privremeno obustaviti (do 3. lipnja) sklapanje novih ugovora o priključenju na mrežu i produljiti vrijeme obrade za projekte u fazama provjere i zrelosti. Iako su provedene ili vjerodostojno najavljene određene mjere za rješavanje te situacije i ubrzanje širenja mreže, kapacitet mreže vjerojatno će u srednjoročnom razdoblju ostati oskudan. Zbog svega toga bilo bi dobro da Danska poduzme mjere kako bi skratila prosječno vrijeme obrade zahtjeva za okolišne dozvole koje izdaju nadležne agencije, na primjer tako da osigura potrebno osoblje. Danska bi mogla razmotriti i mjere za poboljšanje upravljanja listama čekanja za priključenje na mrežu i povećanje fleksibilnosti mreže kako bi optimizirala upotrebu postojeće mrežne infrastrukture. Nadalje, danski potrošači električne energije još su izloženi nestabilnim cijenama, sa skokovima u razdobljima niske proizvodnje iz obnovljivih izvora, kad je vjerojatnije da će skupa proizvodnja iz fosilnih goriva odrediti granične cijene, što naglašava da su i dalje važna nefosilna rješenja za fleksibilnost, kao što su mehanizmi za skladištenje energije i upravljanje potrošnjom, kojima bi se uravnotežila ponuda i potražnja u svim relevantnim razdobljima i poboljšala ukupna fleksibilnost sustava.

- (24) U Danskoj je poljoprivredni sektor jedan od glavnih izvora emisija stakleničkih plinova obuhvaćenih Uredbom o raspodjeli tereta¹⁶. Intenzivne poljoprivredne prakse uzrokuju prekomjerno ispiranje i otjecanje hranjivih tvari s polja, što znatno utječe na zdravlje tla, prirodu i vodene i morske ekosustave. Povećanje održivosti poljoprivredno-prehrambenog sektora ključno je za postizanje klimatskih ciljeva i održivog blagostanja. Politički dogovor o „Zelenoj Danskoj” postignut 18. studenoga 2024. i dalje je glavni nacionalni okvir politike za poduzimanje mjera u tom području. Svaka od 23 lokalne tripartitne skupine osnovane na temelju tog dogovora donijela je 2025. plan za prenamjenu poljoprivrednih površina u prirodna područja. Postignut je i dogovor o novoj regulaciji dušika, u skladu s kojim će se od 2027. svim poljoprivrednicima u zemlji dodijeliti ograničene kvote za ispuštanje dušika. Očekuje se da će se tim novim modelom emisije dušikovih oksida smanjiti za 7900 tona. To su pozitivni koraci, ali ključno je da se dogovorene mjere brzo i provedu kako bi se do 2030. ostvarili klimatski i okolišni ciljevi utvrđeni u dogovoru „Zelena Danska”. Bilo bi korisno i da Danska razmotri mogućnosti za sinergiju s mjerama koje će biti uključene u Zakon o prirodi i bioraznolikosti te s nekima od obveza iz Plana za obnovu prirode.

¹⁶ Uredba (EU) 2023/857 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. travnja 2023. o izmjeni Uredbe (EU) 2018/842 o obvezujućem godišnjem smanjenju emisija stakleničkih plinova u državama članicama od 2021. do 2030. kojim se doprinosi mjerama u području klime za ispunjenje obveza u okviru Pariškog sporazuma i izmjeni Uredbe (EU) 2018/1999 (SL L 111, 26.4.2023., str. 1–14, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/857/oj>).

- (25) Unatoč nedavno poduzetim mjerama Danska se i dalje suočava s izazovima pri prelasku na kružnije gospodarstvo i unapređivanju svojih politika gospodarenja otpadom. Dansko gospodarstvo i dalje uvelike ovisi o primarnim sirovinama i uvezenim materijalima. Prema najnovijim podacima Eurostata Danska ima jednu od najvećih količina otpada od hrane po stanovniku (2023.), komunalnog otpada (2024.) i ambalažnog otpada (2023.) u EU-u¹⁷. Osim toga, Danska spaljuje (energetska uporaba) najveću količinu komunalnog otpada po stanovniku u EU-u, stopa kružne upotrebe materijala još je ispod prosjeka EU-a i nema jasnih znakova povećanja udjela recikliranog komunalnog otpada. Uvođenje sustava odvojenog skupljanja za sve tokove otpada u većini općina, stroža pravila o gospodarenju komercijalnim otpadom, reforme za liberalizaciju tržišta spaljivanja otpada i novi sustav proširene odgovornosti proizvođača za ambalažu pozitivni su koraci, ali treba poduzeti dodatne mjere kako bi se spriječio nastanak komunalnog i ambalažnog otpada i povećala ponovna uporaba i recikliranje komunalnog otpada umjesto njegova spaljivanja. Predstojeće preispitivanje i revizija nacionalnog akcijskog plana za kružno gospodarstvo prilika su za utvrđivanje novih inicijativa. To bi moglo uključivati poticaje za kružniju ambalažu i kružniji dizajn proizvoda te za povećanu upotrebu sekundarnih sirovina.
- (26) S obzirom na presudnu ulogu ljudskog kapitala u povećanju konkurentnosti i strateške autonomije Unije, Vijeće je 2026. državama članicama preporučilo da poduzmu mjere za hitno prevladavanje strukturnih izazova povezanih s ljudskim kapitalom u području vještina, obrazovanja i osposobljavanja, koji koče konkurentnost. Preporuke za pojedinu zemlju upućene Danskoj 2026. mogu doprinijeti provedbi Preporuke Vijeća o ljudskom kapitalu u Uniji.

¹⁷ Sedam država članica nije dostavilo podatke o komunalnom otpadu za 2024., a četiri države članice nisu dostavile podatke o ambalažnom otpadu za 2023.

- (27) Dansko tržište rada i dalje je zategnuto, s niskim stopama nezaposlenosti i sve brojnijom radnom snagom, no primjetna je tendencija blagog porasta nezaposlenosti. Povećanje broja radnika uglavnom se odnosi na strane, starije i vrlo mlade radnike, a istodobno bi manjak vještina te neusklađenost ponuđenih i traženih vještina mogli kočiti zapošljavanje i rast. Problem manjka kvalificiranih radnika raširen je u određenim zanimanjima u sektoru zdravstva i skrbi, ali izraženiji je u sektorima koji su bitni za zelenu i digitalnu tranziciju. Kad je riječ o digitalnoj tranziciji, to se posebno odnosi na stručnjake za IKT, ali i na digitalne vještine koje se traže u većini sektora. Kad je riječ o zelenoj tranziciji, općenito nedostaje vještina u građevinarstvu i niskogradnji, uključujući vještine potrebne za izgradnju i obnovu kuća, tj. grijanje, izolaciju itd., ali i vještine potrebne za velike energetske projekte. Iako su u sklopu reformi poduzete određene mjere da se osigura odgovarajući upis novih učenika u strukovne škole, porast ionako velikog broja osoba koje rano napuštaju školovanje znači povećanje broja osoba kojima vjerojatno nedostaju osnovne vještine. Problem manjka vještina pogoršavaju trajne regionalne razlike u stečenom stupnju obrazovanja i osposobljavanja, vidljive iz rezultata postignutih na završnim ispitima nakon završetka obveznog obrazovanja, posebno u području pismenosti i matematičke pismenosti. Kako bi odgovorila na te izazove, Danska bi trebala pokušati privući više kvalificiranih nastavnika u općinske osnovne i niže srednje škole (*folkeskole*).

- (28) Iako je Danska poduzela korake za poticanje priuštivosti putem neprofitnog stanovanja, trebalo bi općenito povećati izgradnju stambenih objekata kako bi se zadovoljila velika potražnja, posebno u regiji glavnog grada. Visoke cijene stambenih objekata u vlasništvu stanara, duge liste čekanja za neprofitno stanovanje te složeni postupci planiranja i složena pravila o korištenju zemljišta za gradnju doveli su do trajnog manjka stambenih objekata priuštivih kućanstvima s nižim dohotkom. To su neki od razloga zbog kojih su kućanstva s niskim dohotkom, kućanstva s jednim dohotkom i mnogi mladi koji žive sami opterećeni visokim troškovima stanovanja u odnosu na primanja. Kako bi se povećala ponuda jeftinijih stambenih objekata i time osigurala priuštivost kućanstvima s nižim dohotkom, bit će važno već poduzete mjere za bolje usklađivanje gornjih granica cijena za izgradnju neprofitnih stambenih objekata s tržišnim cijenama dopuniti mjerama za općenito poticanje izgradnje stambenih objekata, posebno tako da se pojednostavne postupci planiranja i preispitaju pravila o planiranju korištenja zemljišta,

PREPORUČUJE da Danska u 2026. i 2027. poduzme djelovanja kojima je cilj:

1. Nastaviti se pridržavati maksimalnih stopa rasta neto rashoda koje je Vijeće preporučilo 21. siječnja 2025. i pritom iskoristiti fleksibilnost na temelju nacionalne klauzule o odstupanju koju je aktiviralo Vijeće. Povećati ukupnu potrošnju za obranu i sigurnost te povećati pripravnost i pritom osigurati održivost duga i učinkovitost potrošnje te postupnu prilagodbu proračuna u skladu sa strukturno većom potrošnjom za obranu. Osigurati da mjere poduzete za ublažavanje posljedica povećanja cijena energije budu privremene i usmjerene na zaštitu ranjivih kućanstava ili zadovoljavanje potreba energetske intenzivnih poduzeća, održavaju poticaje za uštedu energije i da je njihov fiskalni trošak u skladu s obvezama koje proizlaze iz fiskalnog okvira EU-a.
2. Osigurati kontinuitet reformi i ulaganja koji se provode u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost. Održati zamah u provedbi programâ kohezijske politike, na temelju, ovisno o slučaju, preraspodjele na strateške prioritete i fleksibilnosti dogovorenih u kontekstu preispitivanja okvira kohezijske politike u sredini programskog razdoblja.
3. Poduprijeti MSP-ove u inovacijama i uvođenju novih tehnologija poboljšanjem pristupa instrumentima financiranja inovacija, promicanjem širenja znanja i jačanjem nacionalnog okvira za javnu nabavu inovativnih rješenja. Poboljšati pristup *scale-up* poduzeća financiranju jačanjem tržišta kapitala za rast i tržišta dionica kojima se trguje na burzi te mobilizirati domaću štednju ulaganjem kućanstava i institucija u vlasničke instrumente.
4. Ubrzati elektrifikaciju. Poduprijeti potrebne nadogradnje elektroenergetske mreže na razini prijenosa i distribucije te optimizaciju postojeće infrastrukture. Promicati upravljanje potrošnjom, pohranu energije i druga nefosilna rješenja za fleksibilnost. Nastaviti provoditi mjere za smanjenje intenziteta poljoprivrednih aktivnosti. Ojačati kružno gospodarstvo i politike gospodarenja otpadom intenzivnijim promicanjem sprečavanja nastanka komunalnog i drugog otpada te promicanjem njegove ponovne uporabe i recikliranja.

5. Riješiti problem manjka vještina kako bi se odgovorilo na potrebe tržišta rada. Pojačati mjere za poboljšanje osnovnih vještina, smanjenje razlika u stečenom stupnju obrazovanja i osposobljavanja te rješavanje problema manjka kvalificiranih nastavnika i ranog napuštanja školovanja.
6. Povećati stambenu ponudu, posebno u velikim gradovima, pojednostavnjenjem postupaka planiranja i preispitivanjem pravila o planiranju korištenja zemljišta kako bi se olakšala izgradnja novih stambenih objekata.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Vijeće

Predsjednik/Predsjednica
